Buitenland Frankrijk

Doorbraak in Frankrijk: parlement keurt wetsvoorstel goed over medische hulp bij zelfdoding

Artikel luisteren | 7 min

Meer info

In Frankrijk heeft het parlement een wetsvoorstel goedgekeurd dat medische hulp bij zelfdoding voor ongeneeslijk zieke patiënten mogelijk maakt. Tot nu toe was dat verboden. Ook onder de nieuwe wet blijven strikte voorwaarden gelden. Toch geldt de goedkeuring als een mijlpaal na jaren van politiek en maatschappelijk debat over het levenseinde in Frankrijk.

Uma Claessens

wo 15 jul. 19u26

De goedkeuring komt na een jarenlang politiek debat over het levenseinde in Frankrijk. Het wetsvoorstel werd eerder al goedgekeurd door de Assemblée

Nationale, vergelijkbaar met de Kamer in België, maar werd verworpen door de Senaat.

Volgens de grondwet kan de regering de Assemblée in zo'n geval het laatste woord geven. Die keurde de tekst nu opnieuw goed, waardoor het parlementaire proces is afgerond.

Toch is de wet nog niet meteen van kracht. Premier Sébastien Lecornu heeft aangekondigd de wettekst voor te leggen aan de Grondwettelijke Raad. Die heeft een maand de tijd om te beoordelen of de wet in overeenstemming is met de grondwet. Pasdaarna kan de wet in werking treden.

President Emmanuel Macron beloofde een wet rond medische hulp bij zelfdoding al tijdens zijn herverkiezingscampagne in 2022. De hervorming wordt gezien als een van de belangrijkste sociale hervormingen sinds Frankrijk in 2012 het homohuwelijk legaliseerde.

Strikte voorwaarden

Ondanks de versoepeling blijft de toegang tot medische hulp bij zelfdoding beperkt tot strikte voorwaarden. De Fransewet verschilt bovendien van de euthanasiewetgeving zoals die in België bestaat: ze maakt in de eerste plaats medische hulp bij zelfdoding mogelijk.

Dat houdt in dat patiënten de levensbeëindigende medicatie zelf innemen, terwijl een arts of verpleegkundige aanwezig is. Alleen wanneer de fysieke toestand van de patiënt dat onmogelijk maakt, mag een arts de medicatie toedienen. In dat geval gaat het om euthanasie, waarbij de levensbeëindigende handeling door een arts wordt uitgevoerd.

Daarnaast moet de patiënt minstens 18 jaar oud zijn en de Franse nationaliteit hebben of in Frankrijk wonen. De behandelende arts moet, na overleg met een team van zorgverleners, vaststellen dat de patiënt lijdt aan een ernstige, ongeneeslijke en levensbedreigende aandoening. Tot slot moet de patiënt zich in een vergevorderd of terminaal stadium van de ziekte bevinden, onbehandelbaar of ondraaglijk lijden ervaren en vrijwillig om de levensbeëindigende medicatie verzoeken.

Mensen die uitsluitend psychisch lijden, komen niet in aanmerking voor medische hulp bij zelfdoding. Ook mensen met ernstige psychiatrische aandoeningen of

neurodegeneratieve ziekten zoals alzheimer vallen buiten de regeling.

In België kan euthanasie onder strikte voorwaarden wel worden toegestaan bij zowel lichamelijk als psychisch lijden, zolang de patiënt wilsbekwaam ⓘ is.

Breed maatschappelijk draagvlak

Door de vergrijzende bevolking en het groeiende aantal patiënten met chronische aandoeningen wordt in Frankrijk al jarenlang gedebatteerd over een versoepeling van de wetgeving rond het levenseinde. De huidige regels laten artsen toe om terminaal zieke patiënten in hun laatste levensfase palliatieve sedatie toe te dienen, maar staan geen medische hulp bij zelfdoding of euthanasie toe.

Een rapport uit 2023 toonde aan dat een meerderheid van de Fransen voorstander is van een versoepeling van de wetgeving rond het levenseinde. Opiniepeilingen wijzen er bovendien op dat de steun daarvoor de afgelopen twee decennia verder is toegenomen.

De 'Association pour le Droit de Mourir dans la Dignité' (ADMD), een organisatie die pleit voor het recht op een waardig levenseinde, verwelkomt de goedkeuring van de wet. Volgens de organisatie geeft de wet mensen de mogelijkheid om "zelf te beslissen over het einde van ondraaglijk lijden, vrij en met volledige bewustheid".

Tegenstanders, onder wie verschillende religieuze leiders in Frankrijk, waarschuwen dat de wet druk kan leggen op ouderen, zieken en mensen met een beperking om voor levensbeëindiging te kiezen.

Ook conservatieve politici verzetten zich tegen de wet. Christophe Bentz van het uiterst rechtse Rassemblement National (RN) noemde het voorstel eerder "zeer gevaarlijk" en vreest dat het tot misbruik kan leiden.

Euthanasieaanvragenin het buitenland

Met de nieuwe wet sluit Frankrijk zich aan bij Zwitserland en verschillende Amerikaanse staten, waar medische hulp bij zelfdoding al is toegestaan. Euthanasie is onder bepaalde voorwaarden legaal in Nederland, België, Luxemburg, Spanje, Portugal, Canada, Australië en Colombia.

Tot nu toe was een euthanasieaanvraag in België voor veel Fransen die hun levenseinde zelf wilden bepalen een van de weinige mogelijkheden. In 2024 kregen 120 mensen uit het buitenland euthanasie in België. De meesten van hen hadden de Franse nationaliteit . Toch is de stap naar België niet eenvoudig.

Veel patiënten zijn op het moment dat ze toestemming krijgen te zwak om nog naar het buitenland te reizen. Bovendien kan de procedure lang duren: vooral bij euthanasieverzoeken wegens psychisch lijden kan een beslissing meer dan een jaar op zich laten wachten. Voor buitenlandse patiënten is het vaak moeilijk om die periode in België te verblijven of meerdere keren heen en weer te reizen.

Zo koos ook de Franse zangeres Nicole Croisille vorig jaar voor een euthanasieaanvraag in België. Ze zou daarvoor terechtkunnen in het Universitair Ziekenhuis van Namen, maar zover kwam het niet.

Kort voor de geplande datum werd ze met spoed opgenomen in een ziekenhuis in Parijs, waar ze drie dagen lang palliatieve sedatie kreeg en uiteindelijk overleed. In Frankrijk bestond op dat moment nog geen wettelijke mogelijkheid voor euthanasie.

Meer weten over

Frankrijk